

HAJÓKÉRT

NAJÓ

Helyben		Vidéken	
1 óra	1 K.	1 óra	150 K.
3 óra	3 K.	3 óra	450 K.
6 óra	6 K.	6 óra	9 K.
12 óra	12 K.	12 óra	18 K.

Megjelenik minden hétköznap este
8 órakor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Szent István-ter 1.

Egyes szám: 4 fillér.
Hirdetés díjazás szerint.

Felelős szerkesztő és lapfőigazgató: Baranyay Lajos.

Az árdrágítók

elleni legújabb rendelet sem más mint az erőltetett intézkedésnek egyik fatyja. Nincs az a közölt egyetlen egy sem, mely a közönséget az annyira szükség és kívánatos célhoz, az élelmészeti nehézségek csökkentéséhez csak egy lépéssel is közelebb vinné.

A közigazgatási hatóság a saját hatósága területén levő készletek birtokosait arra kötelezheti, hogy akár saját, akár idegen helyiségben őrzött készleteiket a hatóságnál bejelentésük. A hatóságnak jogában áll a bejelentésre kötelezettnek készleteit, raktárait és üzleti könyveit megvizsgálni.

Az a magába véve helyes intézkedés jó két hónappal megkészt. Az ez évi termés készleteit a termelők jó nagy részben már eladták, még pedig nem is a fogyasztóknak, ami nem volna baj, sőt inkább óhajtható eredmény volna, ha nem eladták a nagykereskedőknek.

Nagy és igen sürgető közigazgatási apparátus kellene ahhoz, hogy az elrejtett készleteket fel lehessen keresni. A mi közigazgatásunk ez idő szerint sem nagy, sem sürgető személyzettel nem dolgozik. A tisztviselők nagy része a harcstéren van, azok pedig, akik otthon maradtak, örülhetnek, ha a hadviselés érdekével szorosan összefüggő teendőket kellő gyorsasággal elintézhetik.

Nagy hibája a rendelkezésnek, hogy az armegszabást a helyi hatóságok hatáskörébe utalja. Ez jó és célszerű lehet egyes cikkekre nézve, de a legfontosabb élelmiszerekre nézve, és szükségleti cikkek árait csak országos érmeállapítással lehet szabályozni. Ettől azonban tájék a kormány. Hogy miért? Majd csak háború után mondhatjuk meg.

Egy másik hiánya a maximumára vonatkozó intézkedésnek az, hogy nincs összekötve hathatós rekvirálási és lefoglalási joggal. A hatóság kötelezheti ugyan a termelőt, kereskedőt, vagy bármely sze-

mélyt, hogy készletének a saját szükségletét meghaladó részét készpénzítésért a hatóság utasítása szerint átengedje, de egy ilyen rendelkezésnek csak egyes esetekben lehet érvényt szerezni, egyszerűen, de nem lehet abból általános, a közszükségletet kielégítő beszerzési módot csinálni. A hatósági közegek nem járhatnak minden egyes fogyasztótól házról-házra, hogy a készletfoglalásokat arújuknak az átengedésre kényszerítsék.

A kormány rendelete a hatóságoknak jogot ad ugyan az igénybe vett készletek lefoglalására, de a lefoglalás 15 napon túl nem terjedhet és élő állatokra nézve meg sem engedí. Aki csak némileg tisztában van azzal, hogy egy nagyobb városnak a szükséges élelmiszerekkel való ellátása minő hosszú időt igényel, az az első tekintetre beláthatja, hogy 15 napra terjedő zár alá vétellel az élelmészeti szükségletek kielégítését biztosítani, egyszerűen a lehetetlenséggel.

Ezzel az intézkedéssel akar a kormány segíteni? Ezzel ugyan-nem sokra megyünk. Ez csak egy újabb nesze semmi, fogd meg jól.

Háború.

Az ipeki eredmény.

A Beranától északra levő montenegrói hadállások ellen támadásaink sikeresek. Több ponton rohammal vettük be az ellenség védelmi vonalait.

Ipeket megtisztítottuk az ellenségtől. Csapataink 80 löveget, 160 löszerkocsit, 40 gépkocsit, 12 tábori tükömenke-kocsit, néhány ezer puskát és sok egyéb hadiszert zsákmányoltak.

A Kövess tábornok hadseregénél tegnap beszállított foglyok száma újra túlhaladja a 2000-et. E foglyok közt 300 montenegrói van.

Az arnauták a szeb hadsereg maradványai elleni harcokban mindenütt részvesznek.

Az olasz harctér.

Az Isonzó-harevonalon a tüzéségi harcok tegnap élénkebbek voltak, mint a legutóbbi napokon. Az ellenség délután

támadást intézett a Doberdó-fensík északi része ellen. Az olasz gyalogság a Monte San Michele ellen sűrű tömegekben tört elő.

Az orosz harctér.

Cartoriszktól északkeletre osztrák landwehr kisebb orosz földerítő osztagokat fűzött el. Más esemény nincs.

Hindenburg tábornok hadseregcsoportjának harcvonalán

gyengébb orosz osztagok elszigetelt előretöréseit visszavertük.

Nyugati hadszíntér.

Az ellenség kísérletei, hogy Auberivétől keletre elért sikereinket vitássá tegye, meghintult. A foglyokon kívül 3 gépfegyver került itt kezünkbe. Egy tisztet és 120 főnyi legénységet elfogtunk, 2 gépfegyvert zsákmányoltunk.

Dr. Prohászka Ottokár hadiárvaház.

Székesfehérvár után a megye jön. A következő hetekben a vármegye, illetve az egész egyházmegye fogja megmutatni, hogy mennyire érez együtt a háború árvaival, mennyire tiszteli és szereti a püspökét, akinek neve fényt, ragyogást ad a háború legszebb intézményének. A vármegye a város után jön, de csak a gyűjtési időben, mert meg vagyunk győződve, hogy az eredmény fényesebb lesz, hogy a községek, amelynek lakóira a háború okozta megélhetési terhek kisebb mértékben neheztedek, a székesfehérvárinál nagyobb összeget fognak egybehozni. A megye meg fogja mutatni, hogy ha szeretetről, megbecsülésről van szó, akkor ő nem maradhat hátra, neki elől kell lennie, mert szép történelmi multjához hú akar maradni.

A székesfehérvári hadiárvaház mozgalom vezetői ma küldték szét a községekbe a felhívást a rendszeres gyűjtés megindítására, amely ugyanolyan módon fog történni, mint nálunk van.

Csütörtök délig a következő gyűjtőivek érkeztek be a hadiárvaházpénztárosaéhoz: Véber Jánosné és Mészáros Gyuláné (Csorda-utca), Hajduska Gyuláné és Stignic Vilmosné (Kossuth-utca), Mohalek Mária és Kaplán Iloná (Öreg-utca páratlan szám), Karl Istvánné és Havranek Vilma gyűjtőive (Reseta Sándor-utca.)

A beérkezett gyűjtőivek folytatolagos kimutatása, nyilvános nyugtázása a következő:

Bartusek Mariska és Hermanné gyűjtőivein adakoztak: (Érzsébetligetsor.)

Bartusek Mariska 2 K., Mayer András 30 f., Fischler János 40, Simon Józsefné 20, Rosta Imréné 20, Tóth Ferenc 20, Antal György 40, Ujcz József 30, N. N. 50, Král Jánosné 40, Horn Ágoston 40, Szabadi András 20, Zsatos Gyuláné 60, Mártek Sándorné 50, Selymesné 20, Kiss Károlyné 50, Molnár Istvánné 10, Gobránovics Antalné 10, Végli Lajosné 40, Vendég Imréné 80, Tüske György 40, Jakab Józsefné 20, Remsei István 20 f., Lics Józsefné 1 K., özv. Lány Józsefné 5, Tujner Jánosné 1, Varga Jánosné 2, Károly Istvánné 1, N. N. 1, Gyurkovits Rózi 1, Kőrösi Jánosné 2, özv. Süveges Jánosné 2, Pemmer István 1, özv. Kucicza Mihályné 1 K., Móroc István 30 f, Riger Ferencné 20, Herczeg Andrásné 20, Bernáth Ferencné 20, Pok Ferencné 40, Sztancsik Istvánné 60, Jabor István 40, Vörös Jánosné 40, Oroszi Istvánné 40 f., összesen 30-34 K.,

Heisz Gizella és Belopotoczky Etelka gyűjtőivein adakoztak: (Királykut u.)

N. N. 5 K., Sz. J. 2, Havranek Antal 4, Szüks Józsefné 2, özv. Antal Ferencné 5, Hufnagel Gáspárné 1, Spitzer Jenő 1, Havranek Jenőné 2, Kis Kálmánné 6, olvashatatlán 1, Szakál Ferencné 1, özv. Haharás Sándorné 4, Balog Erzi 1 K., Farkas István 20 f., Jakosits Jánosné 20, Tobak Józsefné 20, Király Ayné 40, Harányi József 20, Kovács Mihály 32, Pauluszné 20, Jubekné 60, olvashatatlán 60 f., Frösch Ferencné 4 K., összesen 41-92 K.

Zilahi Kádár Sándorné és Kiss Mihályné gyűjtőivein adakoztak: (Förgő u.)

Olvashatatlán 20 f., Weisz Adólf 40, Juhász Istvánné 40, Vincici Ferencné 40, Major Józsefné 20 f., Bényi Jánosné 1 K., Farkas Ferencné 2, Steiner Lajos 3, özv. Molnár Andrásné 4, Majer Ferenc 1, Fekete István 1, özv. Kőszegi Istvánné 1, Májor Mátys 1, olvashatatlán 1 K., Szabó Mariska 50 f., Virág Ignác 20, Jászner Jánosné 20, Kovács József 20, N. N. 20.

Farkas Mihály 20, Pallag Józsefné 10, Hamvai Imréné 30, Dobos József 40, Rada István 10, Grizenberg Ferenc 20, Rosta Ferencné 30, Szatmári Istvánné 60, Lendvai Györgyné 40, Solkviuszky János 30, Fülöp József 40, f. Hauer Mihályné 1 K., Bajnóczy Péterné 60 f., Gerbán Andrásné 2 K., Weisz Mór 40 f., Berényi Róza 1'60, özv. Vincica Mihályné 30 f., N. N. 1 összesen 28'40 K.

Zilahi Kádár Sándorné és Kiss Mihályné gyűjtőívén adakoztak: (Zámoly utca. páratlan szám.)

Özv. Bürgermeister Györgyné 2 K. Pentz Istvánné 1, Vinter Györgyné 1, N. N. 4 K., Paikovic Józsefné 10 f., Berregi György 2 K., Knittelhoffer K., 1, Szalay Károly 4, Vorki Jánosné 60 f., Szelkai Istvánné 1 K., Paulusz József 1'20 P. Horváth Imre 1, Molnár Andrásné 1, Klér Gáspár 2, Bakos Ferenc 1, Szaerwald Mária 1, Kálóci Józsefné 1, Schweininger János 1, Töke József 2, Pemmer József 2, Osztotics Imre 2, Gáll Ferencné 3, Medvezky Károly 1, id. Boda K. István 2, ifj. Boda K. Istvánné 1, Heller Edéné 2, Fister János 2'40, id. Nyikos András 2, ifj. Nyikos András 1, Liszi Jánosné 1, Stéger Józsefné 1, Kálmán Jánosné 1, özv. Horváth Ferencné 1, Radics Jánosné 1, Szegfű Józsefné 1, Nyakas Istvánné 1, özv. Vig Józsefné 2, Vig Mária 1, Lencsés József 1, Hermann Ferenc 1, Bognár Károlyné 1, Merczák Adam 1 K., Sumits János 20 f., Burkovic Józsefné 40, olvashatatlan 20, N. N. 70. Lánocs Gyöme 40, Pemmer István 20, Nyikos Józsefné 20, Pallag János 20, Boda Jánosné 20, Osztotics J. 20 f., összesen 65'20 K.

Pausch Ráfaelné gyűjtőívén adakoztak: (Kortekalja utca.)

Tóth György 1 K., Szabó István 1'10, Kálmán Imréné 1, Hammer Mihály 1, Vincicai Pál 2, Lendvai Imréné 1, Lendvai Imre 1, Vincicai Imre 1, Remsei Imre 2, Mádler Józsefné 1, özv. Gál Istvánné 3, özv. Német Józsefné 2, Molnár János 2, Molnár Antalné 1, Rákos Ferencné 1, Pausch Ráfaelné 2, Pausch Ráfael 2 K., Vig István 20 f., Fiala Józsefné 20, Majer József 30, Nyakas Ferencné 40, Trukkenitz Andrásné 20, Málics Imréné 20, Nagy János 20, Sütveges István 20, Kulifai Mihály 20, Horváth Józsefné 20, Szegfű Istvánné 20, Holler Józsefné 20, Arany Ferencné 20, Boda Andrásné 20, Orbán Ferenc 20, Horváth János 40, Szilasy Józsefné 40, Kis Istvánné 20, Lencsés Istvánné 60, Kulifai Ferenc 40, Bognár István 40, Bognár Jánosné 40, Pap Istvánné 40, Töke Istvánné 60, Nagy István 10, özv. Fister Mihályné 40, Fister Imre 40, Hegyi Pál 40, Szatmári Istvánné 60, özv. Lendvai Ferencné 40 f., összesen 34'50 K.

Raab Annus és Szabó Erzsi

gyűjtőívén Pete Istvánné 2 K., Böhm Ferencné 1 K.

Szűts Jenőné ivére külön adakoztak: Leéb Mariska 10 K., Gyurkovits Erzsi 3 K.

Adakoztak még: Özv. Varga Mihályné 5 K., Rivészy Arnold 2, Mészáros Mariska vidéki gyűjtése: Polák Ferenc 5, Mészáros Pál 2, özv. Ley Jánosné 1, Schrantz Sándorné 2, Andl János 2, Székely Bözsi 2, Karády Ilona 2 K.

A martalócok.

(*) Verescsagin tudvalevőleg képeivel agitált a háboru ellen. Az egyik egy elhagyott csatárét ábrázol, rajta rothadó hullák, fellettük károgó hollók.

Ehhez a képhez csinált szöveget a budapesti Pázmányalapította tudományegyetem kupolacsarnokában most vasárnap az új, a haladás, a progresszív Magyarország. Bókay Árpád, Beke Manó, Loránt Lenke, Fried Jolán.

Az utóbbiak, a „gyengébb” nem tagjai, a jövő reményei az előbbieknek, az erősebb nem képviselőinek, a tanárukrakn aszisztenciája mellett.

„Mi nők — szónoklota Fried Jolán — el akarjuk foglalni azok helyét, akik a háborúból megrokkantva, tönkretett idegzettel és lélekkel kerülnek haza.”

Tudjuk, tudjuk, látjuk. Ottkűnn, a harcúren ezei meg ezer keresztény egyetemi haligató vérzik, szenved, meghal azért, hogy a Fried Jolánék itthon nyugodtan tanulhassanak: csak természetes, hogy a temetődögészek megjelennek, hogy lakmározzanak. A hősök harcolnak, a hollók kárognak. Értjük, értjük.

Sok ezer keresztény fiatal ember hagyta abba most tanulmányait, aki el nem esik is, visszamarad egy-két, talán három évvel is a pályáján. Világos, hogy itt az idő most vagy soha: befurakodni ezeknek a bolond Árpádivadékoknak a helyére. Egy új vereckei szoros nyílt meg; rajta: kezdődjék az új honfoglalás.

Lelketlen, izléstelen ez a tolokodás: Nem vagyunk a nők érvényesülésének ellenségei. Tudjuk, látjuk, hogy a nők nem egy tudományos pályán tökéletesen ügy megállják a helyüket: — ha nem jobban — mint a férfiak.

De itt nem arról van szó. A háboru után majd meglátjuk, hol hagytak a férfiak betöltetlen űrt s oda nemcsak hogy beeresztjük, de invitáljuk majd a nőket. Hanem addig, amíg azok harcolnak, szenvednek, addig ne alkudjunk a bőrükre. Nem nyulbór az! Jóízű letűtetésrendező sem alkalmazkodni addig a házánál, míg a nagybeteg le nem hunyja a szemét. A holló sem károg addig a csatárén, míg ott az ágyuk dörognek. Várjunk, várjunk! Ha egyébbert nem, hát a jóízűs, a tisztesség kedvéért.

Ezzel be is fejezhetnénk a méltatását Fried Jolánék vasárnapi gyűlésének, ha a sajtóról nem lenne még néhány szavunk. A Budapesti Hírlap és az Alkotmány úgy gondolkoznak ebben a kérdésben, mint mi: A Magyarország, a Magyar Hírlap, a Pesti Hírlap, Az Est s a többiek egyelőre hallgatnak. Hogy miért? ők tudják. Am a Világ ir az „Alma Mater leányairol.” Vezércikkert ir. Hosszan ir „Lekesen ir az ő „hugairól, az öntudatos emberekről, kik a jogait karik.”

Es — ugyebár az is természetes? — megint, mint mindig a haladást emlegeti. Mert csodálatos, hogy ami butaságot, tolokodást, orcsátlan éroszakos-érvényesítést el akarnak fogadtatni a magyar publikummal, arra mindig a haladás vignetáját ragasztják. Így: a nyugatosok költészte — haladás, az Jzrael Jakabék jól jövedelmező szociáldemokrata vezérsege — haladás; az iskolai hitoktatás eltörlése — haladás; a szekularizáció, a keresztény elem leszorítása minden térről, a Babits Mihály verse szeretője körmérő, a Lyon Lea — haladás. A Fried Jolánék iparkodása is — haladás.

Itt aztán jön a példázgatás a multból. „Hő a haladás mindig utat tört magának, akárhogy sopánkodott, káromkodott, siránkozott is — a maradiság. Mikor az első kocsi elindult, mikor az ölester szerszámot kezébe vette az ölester öseember, mikor kimondották, hogy a föld mozog és mikor kipattant — titokzatos sercegéssel — az első villamos szikra.”

Mint ha az első kocsi — a magyar progresszivek indítóiták volna el; mint ha az ölester öseember is szabadkőmives lett volna, mint ha a föld forgásáról nem a bitoros Cusa Miklós beszélt volna először, mint ha Amerikát nem az imádkozó Kolumbus fedezte volna fel; mint ha a titokzatosan sercegő villanyos szikrának nem a buzzó Volta lett volna a nagymestere, a melyen vallásos Franklin Benjamin a megrendszabályozója, a hívó Marconi a zseniális továbbítója.

Olvasó közönségünk szegénytelen kiskorúságára vall, hogy csak ezek a magyar progresszivek úgy tesznek, úgy irnak, úgy beszélnek, mint ha kizárólag ők csinálnák a spanyolviaskot. Mintha nem a kereszténység örök haladásra képes erejének köszönhetnék, hogy írni, olvasni tudnak.

Egyébként pedig: mi köze a villanyos szikrának a Fried Jolánék törtetéséhez? A föld forgásának a keresztény magyarság kismemmiszéséhez? Hát hiszen — szó sincs róla — magunk is érezzük, hogy a föld forog s ha sokáig úgy tart, hát hamarosan egészen kigurul a keresztény Magyarország lábai alól. De azért azt a vasárnapi hollókárogaást kár a jövő zenéjének mondani. És a

Fried Jolánék törtetését haladásnak.

Reméljük a legjobbat: hogy a kormány vérző magyarság nevében odasugja a türelmetlen Fried Jolánéknak a zsidó-mondást:

„Sterben lass ich, das weiss ich, aber drängen muss ich mich nicht!”

Hindenburg-hősök.

Peidl István szakaszvezető június 19-én Pnikut mellett az ösösen kiépített orosz állások elleni támadásban tüntette ki magát bátor, félelmet nemismerő viselkedésével, midőn a reábizott szakaszt a legnagyobb tűzérsegi- és gyalogsági tűzben, jó példával maga járva elő, az ellenséges drótsövényekig felvezette, ott a drótot elvágta és rohammal az ellenséges állásokba hatolt.

Bátor, félelmet nemismerő magatartásáért az első osztályu ezüst vitézségi éremmel lett kitüntetve.

Budai Gábor tizedes a Zama-dow mellett vivott ütközetben a rábizott rajz embereit a legnagyobb tüzen félelmet nemismerve vitte előre egész az ellenséges drótsövényig, ahol a drótnak elvágásával követendő példát mutatott bájtársainak. Majd június 19-én Wiekpöronál az ütközet előtt önként jelentkezett felderítő járőri szolgálatra, amely alkalommal felkereste az ellenséges állásokat, azoknak közvetlen közelébe férkőzött s fontos jelentéseket küldött vissza az ellenség mikénti elhelyezkedéséről, erősségéről, stb-ről.

A derék, félelmet nemismerő tizedes, a nagy ezüst vitézségi érem kitüntetésére adták be.

Székesfehérvár jövő évi költségvetése.

A város jövő évi költségvetését a különféle bizottságok most tárgyalták le s örvendetes tényként kell jelezniük, hogy az előzőr beígért 27 százalékos pótdadómélest alapon leszorították. A háboru a város költségeit is felemelte, a bevételeket pedig leaszpattotta, így tehát szükségszerű következmény lett a közteher emelkedése. A város azonban úgy iparkodott ezen elkerülhetetlen teheremelkedést megoldani, hogy a mostani súlyos időre minél kevesebb jusson belőle, hogy inkább több éven keresztül fizessük azokat a kiadásokat, amelyeket a háboru okozott.

A jövő évben 1,526.959

SOVEGJARTO vászonaruhaza, Barátok épülete.

Nagy választék

fehér és szines barchetok karton, schiffon és damastból. Különféle vásznak, törölközők, abrosz, lepedők és zsebkendők. Ágy- és asztalterítők, szőnyeg- és matracszövetekből.

OLOSÓ

szabott árak.

korona lesz a kiadás; a bevétel pedig 1,024.185 korona. Tehát 502.774 koronára kell fedezetet keresnünk. A fedezet 91 százalékos pótdó lesz. Az idejéhez képest tehát 9 százalékkal fog emelkedni a pótdó.

Lovagias oroszok.

Hogy hol? kivel? mikor történt az eset, nem mondjuk el. Elég az ahhoz, hogy megtörtént s mi teljesen hitelt érdemlő tanuktól hallottuk elbeszélni.

Egy népfőlkelő orosz foglyokat bízta. Munkára vagy mire kellett őket "kísérni. A harcsabajuszu „ujonc" szörnyen büszke volt a szerepére, amint a puskára tűzött gyilkosával végigfeszített az utcán.

— Ide süss rongyas cibél! Ilyen egy magyar népfőlkelő, akire a magyar hazának szüksége van... Nesirgyatok fehérvári jányok vissza gyútvók még hozzátok... stb.

A népfőlkelőnek bugylerária fenekén azonban egy bankó lapulván, érezte, hogy szörnyen kikívánkozik onnan és hogy ebben az irányban tenni kellene valamit. S mivel az emberek nemcsak dicsőséggel élnek, hanem hurkával, kolbással és egyéb disznósággal is, amelyekre csak az oktalan állat nem iszik szeszesítalt, tehát az egyik alszik korcsma ajtajánál vigyázt parancsol, aztán kérdéjköt vezényelt és: dilekció a sarki asztal — defenziva nem lévén, az offenziva fényesen sikerült, a stratégialag alkalmas területet azonnal okkupálták.

A muszkákat a szomszéd asztalmá telepitette le, hogy a tekintély pocstába ne essék. Aztán a harmadik-negyedik pohárnál megdöntötték, hogy minden háborúnak a vége béke szokott lenni, tehát megkezdtek a békülést... hiszen azt is meg kell egyszer kezdeni — hátha Ferenc Jóska meg Vilmos császár is kedvet kap tőlük, s ha nem is a rongyos Petárral, de a végigbugyogó muszka cárrel hasonlóan megisszák a békeparhat.

A jó magyar bizony csakhamar vigan kocintgatott a muszkákkal és ékesen magyarázta, hogy Krisztus Urunk csakis békét prédikált s mivel ők istenes köröszvény emberek, tehát megisszák a muszkával a brudert.

Megitták. Azonban a szavuk akkor még elég csendes volt. Anynyira csendes, hogy még ide-oda figyeltek is. A szomszéd asztalok körül cseh katonák voltak, akik a karakterén elmuasztott babérok helyett a magyarok ellen hadakoztak. Pocskondiázták őket cefetül. A muszkák figyeltek s megértették az ocsmány povédálást. Odaszóztak a rókónak, hogy jó lenne egy kissé tisztességesebben viselkedni, hiszen a magyar böcsületes nép, aki a csehekkel se úgy bánik, mint ahogyan megérdemlik, őket, a muszkákat pedig egyenesen a tenyérén hordja. A csehek azonban nem akarták az okos szót megérteni, hiába volt a figyelmeztetés, hiába a dorgálás, szó-szó következett, az érvelés végén a muszkák fölkeltek, jobbról-balról olyan ékes pofonokat utalványoztak ki — expressz, bérmentve — ami jó rokónok közt egy tucattal is fölért volna.

s S mivel a csehek tovább trilláltak, egyszerűen kidobták őket a korcsmából.

A levegő tiszta volt, a bankó nem apadt még el, megkezdődött a mulatság. És pedig kezdődött a „Hazádnak réndületlenül" kezdetű szózat, amelyet valamennyien állva zengtek el s folytatódott az az, hogy nem! nem! neemmm! nem megyünk mi innen el stb. Hogy hányszor csókolták, ölelték össze-vissza egymást, a történetírás aligha fogja följegyezni, de hogy a békét teljesen megkötötték, az egészen bizonyos, hogy a középeurópai szövetségbe Oroszországot is egyértelműleg bevonták.

Az órák vigóta és a literatura befolyása folytán rohamosan siettek, úgy hogy a decemberi szürkület bontogatni kezdte már sötét szárnyait. A magyar az ősi erények alapján mindig jobban belemelegedett az ivászatba és kijelentette, hogy soha se halunk meg, a muszkák azonban józanodni kezdtek. Így hozta ezt már magával az ő természetük. Náluk a kancsuka és magajka hazájában senki nem adhatván át magát a tökéletes és teljes boldogságnak, kezdtek szükkölni, hogy hát egyszer csak haza is kell menni. Először noszogatták aztán intő szózatokat intéztek a harsogó magyarhoz s mikor mindaz halhatatlannak látszott, az erély és tapintat himes mezejére léptek. A magyar azonban hajlíthatatlannak bizonyult. Kijelentette, hogy ő neki most már a herkopáter se parancsol, mert ő most mulat s ebből boldogságát nem engedheti senki által, meg a muszka szövetségesek által se elrcóitani.

A muszkák pedig összedugták a fejüket és haditanácsot tartottak. S a haditanacs eredménye a következő: fogta az egyik a sarokba állított szuronyos puskát, a vállára akasztotta s kezdte kifelé vonulni. A magyar természetesen nem hagyatván a fegyvert, ment utána.

Igy kísérték őt szépen haza a főhadiszállásra sok jó magyar ember édes mosolygásától kísérvé. Hogy aztán otthon mi történt, nem tudatjuk, de nem is érdekes. A fő, hogy a dolog úgy történt, a mint leirtam.

—lk—

HIREK.

Naplójegyzetek.

* Igen tisztelt Antibródy! Neve teljesen jól hangzik, sokkal többet ér azonban az az irányzat, amelyet neve jelent. Még a következő példamutatók iparkodék megszerzeni, amelyeknek mi is nagy tisztelői vagyunk és használjuk is: antinyugatos, antiadysta. Akiben egy kis nemzeti érzés van, az erkölcsi felfogásról ne is beszéljünk, annak feltétlen engesztelhetlen üldözőjének kell lennie ezeknek a kátyuba mászkáló irodalmi talyigásoknak. A nagy nemzeti létharc még inkább megköveteli, hogy tüzet gyújtsunk a bepajeszott irodalom alá, offenzívát kezdjünk a lyonleasimonjudith irok(d)almárság ellen. Erre az irodalmi tendenciára még a jó érzesű zsidók is azt mondják, hogy helytelen és izléstelen. A tulajdonképeni cél helyett minden elfogulatlan és helyesen gondolkodó agynál az ellenkezőjét éri el. Nagy kérdőjeleket szül, hogy miért is van szükség erre. Azt hiszi maga Antibródy, hogy a lyonleinizmus ponthoz ért? Ugyan. Most jön a grünilli periódus, azután a többi. A grünilli is megkívánja a mozivásznát, amint ezeknek az uraknak minden szörnyösülőtje vászon után kiabál, mielőtt napvilágot lát. És épen ezen velük született betegségük miatt, hogy a mozi utján lefelé a nemzeti érzést, etikát, esztétikát, gyomrot akarnak rontani, szükség, hogy olyan sajtóorganum is üstökön ragadja őket, amelyet nemcsak fölfelé, hanem lefelé is olvasnak. Azok is, akik csak a mozik utján tudják meg, a Lea—Judith—Lili triumvirátus meghatörténetét, amelyhez januárban holt bizonyossággal hozzászögődik egy újabb Lea, egy frissbe Judith. Erz okból tehát igen tisztelt Antibródy, a maga levelére mindig válaszlom és megmondjuk a mi a gyomrunkat megfekszi. Addig is üdvözöljük dr. Megcsömöröltünk.

— **Katonai kinevezések.** Csermák Károly, Pettinger Vilmos 17. honvédelgyalozezredbeli hadapródk zászlósokká nevezettek ki.

— **Katonai kintüntetések.** Baranyay Sándor 69. gyalogezredbeli tizedes az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásáért az ezüst érdemkeresztet kapta.

— **Diakongregáció ünnepe.** A ciszterciota főgimnázium Mária Kongregációja a Szeplőtelen Fogantatás ünnepe d. u. fél 5 órakor sikerült ünnepélyt rendezett, melyen nagyszámú érdeklődő közönség jelent meg. A közönség soraiban ott láttuk dr. Kárpáti Kelemen kir. tanterületi főigazgatót, Magdics István és Rácz Endre kanonokokat, a tanári kart stb. A végig élvezetes műsor kimagasló pontja volt dr. Várkonyi Fidél főiskolai tanár tartalmas és melegséggel előadott ünnepi beszéde. Sok tapsot kapott Nagy Lóránt és Csöppentzky Ernő duettje, Adamecz Kálmán felolvasása, de különösen Stadler István művészi szavalata.

— **Katolikus iskola fejlesztése.** A vallás és közokt. miniszter a váli róm. kath. iskolának egy tanóróvul leendő fejlesztéséhez sajtózáruv.

— **A „Pro Patria" egyesület** vasárnap d. e. 11 órakor a főispáni lakásban választmányi gyűlést tart. Kéri a tagokat, hogy minél számszerűbben sziveskedjenek megjelenni a gyűléstőlvekel együltt.

— **A szegény gyermekeknek.** A szegény gyermekek karácsonyi felruházására, amelyet a Fejérmegyei Napló fog a jótékony nöegyletet végezni; továbbra is kérjük a jó szívek segítségét és hozzák el nekünk az elviseit ruhát és cipőket. Minden darab ruhára égető nagyszükség van, mert elszomorító a nyomor. Szerkesztőknek tegnap is két lerongyolódot, meztelábos gyermekeket talált az utcán. Még rossz cipőjük sincsen, az atyjuk a hazáti védí. Kénytelenek voltunk eltérni a megállapított tervünktől s cipő adunk a szerencsétleneknek. Naponként a szegény, nélkülözö, sok gyermekek anyák egész tömege keresi fel a Fejérmegyei Napló szerkesztőségét segítségért. Ezeket ez uton is figyelmeztetjük, hogy a kiostást ezental nem fogjuk mi végezni, hanem a jótékony nöegyletre bizzuk, amely karácsonykor fogja végrehajtani. A mai napon egy katonatisztól a harcéről 12 korona érkezett erre a nemes célra.

— **Tanítóváltás.** Csataári Emil mányi róm. kath. iskolai tanítót a torbágyi róm. kath. iskola tanító-jává választották.

— **Tagfelvétel az adonyi Mária kongregációban.** Szeplőtelen Fogantatás ünnepe d. u. az adonyi plebánia templomban nagyszámú hívek jelenlétében ez idén is 9 rendes és 6 jelölt vétetett föl, a Kongregációba. Örvendés jel, hogy mikor a társadalmi téren mindenütt nagy a pangás, — a Kongregációban annál virágzóbb az élet.

— **Adomány a katonák karácsonyára.** A helybeli „Fejtelten Asztaltársaság" 10 koronát adományozott az Aggintézet kórházában fekvő katonák karácsonyára. Az adományt a Fejérmegyei Napló rendeltetési helyér küldötte.

— **Krácsonyfaünnep.** A szegény családok és gyermekeiknek karácsonyfaünnep, melyet a Hadseregélyzők rendez, december 20-án d. u. 4 órakor lesz a vármegyeháza nagytermében. Az ünnepi beszédet dr. Prohászka Ottokár megyéspüspök fogja tartani; a 35. gyalogezred zenekara hangversenyez, a főgimnázium énekkara pedig énekszókat ad elő. Karácsonyi adományban azok fognak részesülni, akiket már összejártak.

Székesfehérvár szab. kir. város

APOLLÓ-SZÍNHÁZA.

Pénteken, szombaton és vasárnap

Kizárólagos joggal:

Kizárólagos joggal!

UJ CONAN DOYLE ciklus I. sorozat

Mr. King.

Szenzációs detektív történet 4 felvonásban.

SHERLOCK HOLMES bravurjával.

Ezenkívül a nagyszabású kiegészítő műsor.

Előadások 6 és 9 órakor. Rendes helyárak.

Jegyek előre válthatók Krausz-Verona tőzsdájében.

— **Uj lisztárak és őrlési rendszerek.** A kormány új rendelkezéseket léptetett életbe a gabonaőrlésről és a gabona maximális áráiról. A kormányrendelet megállapítja, hogy a malnok milyen lisztet őrölhetnek és milyen lisztfajták szállításra vállalhatnak kötelezettséget. Takarmánylisztet őrölni tilos. A búzát nyolcvankét százalék erejéig kell kiőrölni és háromfajta lisztet szabad belőle előállítani: finom tészta lisztet, főzölisztet és egyfajta kenyérlisztet. A rozsliszték maximális ára: A Dunántuln 40 korona 88 fillér. A buzaokorra és a rozskorpa követelhető legmagasabb ára 17 K 50 fillér. A buzaliszt maximális ára a régi marad. A kormány új rendelete már életbelépett.

— **A munkások rokkant egyesülete a vértés vitéz szobránál.** A magyarországi munkások rokkant és nyugdíj egyesületének székesfehérvári tagjai vasárnap délelőtt fél 11 órakor Havranek Antal egyesületi elnök vezetésével a szobránál gyűltek össze. A szobor előtt elmondták a vértés vitéz szobrának, az egyesületi tagokhoz Havranek Antal elnök intézett szép és mgható szavakkal felkeltő beszédét, buzdítva az egyesület tagjait a rendületlen hazaszeretetre és a nemzeti áldozatkészségre. A hazafias beszéd elhangzása után 50 koronát adott át az elnök a vértés vitéz szobor céljaira s utána minden egyes tag költséget vert a vértés vitéz szobrába.

— **Az elítültök keresése.** Az elítült katonák felkutatására egy jelen életrevaló módot valósítanak meg. Budapesten egy lapot indítanak, amelybe az illetők beiktatják az elítültnek fényképét és egyéb adatokat a nacionáljáról. A lapot azután az összes csapattesteknek és hadikórházaknak megküldik, hogy a bajtársak révén esetleg felvilágosítást szerezzenek. A fényképet és egyéb adatokat Budapest Váci utca 38. szám alá kell küldeni a Katonai Nyomozó Igazgatóság címére.

— **Színházi hírek.** Szombaton a Tiszavirág premijérjén a zenét maga Bródy az opera tagja fogja dirigálni, hogy az teljesen a szerző intenciója szerint történjék. A darabban fellépnek Albert Böske, Faludi István, Révész Böske, Krémer Jenő. Az előadás iránt szokatlan nagy érdeklődés van. Fodor színtársulatának drámai személyzete a Liliomban mutatkozik be. A darabban több kiváló erőtől kívül maga Fodor Oszkár is fellép.

— **Katonanap.** December 12-én vasárnap a Hadsegélyező Bizottság katonanapját rendez a katonák karácsonyára, verselyekkel gyűjt az utcákon és mindenütt, a harcéri katonák karácsonyára. A Bizottság felkéri a város hölgyközönségét, hogy aki utcán, kávéházakban, étteremben stb. gyűjtést vállal szíveskedjék naponként d. e. 10—12 g. d. u. 5—6 ig (Kossuth u. 1) a hadisegélyező hivatalban jelentkezni és a perselyt átvenni. Vasárnap a katonanapon 11 órakor a püspöki palota előtti téren lesz, amelynek jövedelme szintén a harcéri katonák karácsonyára megy.

— **Vasmoszár.** A székesfehérvári Vöröskeresztnek vasmoszárakat és vasgyertyatartókat küldtek, hogy a réz moszárakkal és gyertyatartókkal a közönség kicserélhesse. A rézgyárak kicserélését Simon Sándor tb. főkapitány, a vöröskereszt titkára végzi.

— **Kitiltották.** Varga Rozália iszkazsentyörgyi kitiltott leány szérségével botránny okozott, amért a rendőrség 10 napra ítélte.

— **Katonamentés.** Hupolele Dávid, 22. K. K. Landwer, krackiai lakos a harcraén kapott lösebe következtében elhunyt. Temetése f. hó 9-én d. u. 2 órakor volt a Szt. György kórház halottasházában.

— **A mentők háborús tevékenysége.** A fehérvári önkéntes mentők 1914 augusztus 1-től első segítségét nyújtottak 2101 esetben a következők eseteknél: Sérülések 1948 eset, belső bajok 121, öngyilkosság 32. Ezen kívül igénybe vétetett 14376 esetben és pedig: Betegek szállítása 14122, elmebeteg szállítás 35, vakláma 34, hulla szállítás 185. Mozdulóség 2485 esetben teljesített szolgálatot és pedig: színházban és mozgóban 1569, tüzesetnél 39, egyéb helyütt 877.

— **Megyeközüllés előkészítése.** A vármegye december 20-án tartja teli közgyűlést, amelyet az állandó választmány december 15-én fog előkészíteni.

— **Kimutatás.** A tudóbajosokat gondozó intézet november hó folyamán felvett 8 helybeli családát 18 taggal, ezekkel a gondozottak száma összesen 128 család, 440 taggal. A hó folyamán az intézet kiszolgáltatót: 3030 liter tejet, 113 kg. kenyérlisztet, 69 kg. burgonyát, 1 kg. borsót, kezeletre 80 fill., összesen 821 34 K.

— **Lopások.** Lehota Sándor síótki kocsifekező vasuti köpenyét a székesfehérvári állomáson elemezték. Vinici Józsefné vághódi dúlói lakostól 8 métermáza tengerit és 300 fét káposztát loptak el. A rendőrség keresi a tolvajokat.

— **A Kárpáti Hó** címmel a karácsonyi könyvpiacra jelenik meg Szabó István székesfehérvári hirlapíró háborus könyve, amely közvetlen átélések alapján ad plasztikus képet azokról a gigantikus küzdelmeikről, amelyek az elmúlt tizen két fogalmat vontak be örökéletű patinával. A tíz ives kötet december közepén hagyja el a sajtót Budapesten Haraghy Jenő művészi címképpel s ugyanott Benkő Gyula cs. és kir. udvari könyvkereskedésében vagy Székesfehérvárott is bármely könyvkereskedésében már most megrendelhető.

— **Katonaszabáditás.** Wachtenvald Joachim bécsi lakost katonaszabáditáson csípték meg, de sikerült a rendőrség elől megmenekülnie. A bécsi katonai ügyosztály értesítette Székesfehérvárt, hogy Wachtenvaldot tartóztatssa le, ha esetleg minket szerencsétlen látogatásával.

SZÍNHÁZ.

Kapunyitás a városi színházban.

A városi színházban szerdán este tartották az első előadást, amely az új színházgató társulatának bemutatkozó estélye volt. A közönség, amely szufoltság megtöltötte a nézőteret, kétségkívül kíváncsisággal várta az új színházgatót és társulatát, mert egy bizonyos újárusulást vár az új érától. Várja, hogy az évek óta száműzött művészet ismét visszajér a deszkákra, különösen pedig azt várja, hogy a dekadencia, a trivialitás, a mai színészet sok hibája és büne eltűnik arról a helyről, mely hely céljának nem szabad másnak lenni, mert az igazi művészet, kultúra terjesztése a tisztesség és felvidító szórakozással vegyítve. Fodor Oszkár mindezt megígérte, s nincs kétségünk, hogy ez ígérteget

beváltás fogja követni. A bemutató előadás legalább azt mondja, hogy úgy lesz. A Bródy—Martos—Jakoby konzorcium Szibilljét adták szerdán este, amely egyúttal az operettszemélyzet bemutatkozója volt.

Az első előadás után a társulatot jónak mondhatjuk, sőt azt hisszük, hogy véleményünket később minden egyes szereplőről körrigálunk kell s ezen korrekció az előnyükre fog történni. Mindezenkívül a rendezést kell megdicsérnünk; s szeretnők, ha ez a dicséretes buzgósság állandósítva lenne, mert hiába, minden jó előadásnak a rendezés a lelke, amelyhez a lelkiismeretes készségnek mint elmaradhatatlan kiegészítőnek kell csatlakoznia. Mi hisszük, hogy minden este így is lesz. Csúspan arra figyelmeztetjük a rendezőseget, hogy a ruhák tisztaságára is vigyázzon. Nem kívánunk mi új dekorációkat, új ruhát, a pecsét azonban bántja a szemünket.

Tercsányi Vikki kedves meglepésével általános tetszést aratott. Jó játékos, aki énekelni is tud. Albert Böskenek szép hangja van, szépen is énekel. Szinte szeretnők már operátban látni, mert hangja határozottan abba való. Játékát is megdicsérjük. Révész Böske nagyserző táncosnak ígérküz, játéka sok közvetlenséggel szövidők kesztül. Elsőrendű játékok produktát Falussy István, szerepét oly finoman dolgozta ki, mint egy szép gobelin kép. Poór Miklós sikeresen oldotta meg szerepét, Varga Béla nagy igyekezettel dolgozott, úgy látszik azonban, hogy szereti a tulajdókat. Kellő vigyázattal jó játékos lesz. Az éneklésben ugyan gyenge, amihez még egy kis rekedtség is hozzájárul. Gábor Imre partnereihez képest nagyon hátramaradt. Tulzolt érességgel állította be a kormányzó szerepét. Lehet, hogy máskor jobb lesz. A többiek kisebb szerepekben mutatkoztak be, róluk tehát csak később szólhatunk. A karéknél szintén meg voltunk elégedve. Utoljára említjük meg a zenét, tulajdonképpen azonban első helyen kellett volna szólnunk a zenekarról. Gábor Andor Zsiga vezetésével egyszerűen felesleges; s azt hisszük, hogy a zenének nagy része lesz abban, ha a szezon jól sikerül.

Heti műsor.

- December 9. Lengyelvér.
- 10. Lilióm.
- 11. Tiszavirág. (Szerző személyes zenevezetés mellett.)
- 12. D. u. Nebánsvirág.
- 12. Este Tiszavirág.

Mr. King.

Uj Conan Doyle ciklus az Apollóban. (Színre kerül pntek, szombat és vasárnap.)

Még élénk emlékezetében van a közönségnek a tavalyi Conan Doyle ciklus, amely mint mindenütt, nálunk is lázba hozta a moziábjáró publikumot. Az Apolló vezetősége máris megszerezte előadásra — kizárólagos joggal — az idei új sorozatot, melynek első részét ma mutatja be először.

A ma meginduló ciklus első része a *Mr. King* szintén a lehető legjobbal biztat. A közönség, melynek idegei ógycanacsak megszokták már a detektívdrabok izgalmas trükkjeit, egy oly detektívdrabban már izgulni már csak úgy tud, ha annak valami egészen új és speciálisan ingerlő ereje van. A *Mr. King* biztos, egészen biztos, hogy

hatni fog. *Mr. King* egy artista néger. Ez a gyilkos. A köréje szövődő-fonódó — Sherlock Holmes tehetségé révén végül a nyaka köré fonódó cselekmény maga is csupa izgalom; ám a figyelmes rendező annyit új és merész trükköt tüzdete vele, hogy még az a néző is, aki azzal a hittel ül be az Apollóba, hogy a detektívdrámák raffineráit már mind egy szálig elfogyasztotta a tavalyi *Conan Doyle ciklus*, még az is teljes izgalomban jön a látásra. Ezenkívül nagyszabású pátmúsor egészíti ki a műsört. Az előadások 6 és 9 órakor kezdődnek. A helyárak rendesek.

— **Köhögés és rekedtség ellen a legjobbba bizonyult házieszer a dr. STÖRK-féle komprimált mellpasziilla.** Egy doboz ára 50 fillér Kapható **Szűts Robert „Magyar Korona” Gyógyszerárában**, Székesfehérvár, Városházter.

MELEI KÁVÉBEHOZATAI SZÉKESFEHÉRVÁR

:(BARÁTKOK ÉPÜLETEL.):
Pörkölt kávékeverékei utóérhetetlene! Saját villamos kávénapypörköldé! Telefon 250.

Ha csinos és kedves háborus emléket akar szerezni, vegye meg a miniatűr vértés vitéz szobrot három koronáért. A rokkant katonákat segít az emlékszóbor megszerzésével.

APROHÍRDETÉSEK.

— **Egy jó fiú** azonnal felvétetik Budai-ut 6. szám, Dohánytőszládeben.

— **Egy szép modern ház** felszerésben 1920-ig adómentes minden órán eladó, tudakozni lehet Budai-ut 6. szám alatti tőszládeben.

— **Elveszett.** Egy kis leány vasárnap délelőt az Aisókirálysorán elvesztett 20 koronát; a jószívű megállok kérérik vigye Aisókirálysor 21. sz. alá Liszt Istvánéhoz, hol illő jutalomban részesül.

— **Nagyobb házhöz** házvezetőnek, vagy gyermekek mellé német kisasszonyokat ajánlokzik egy komoly, szőlő né Cím a kiadóhivatásban.

— **Társadalmi, tudományos szemléink között a Magyar Kultura** az elsők között foglal helyet. Havonként kétszer jelenik meg. Szerkesztőség: Budapest, VIII., Horánszky-utca 20. szám.

Telefon 233. — Tefon 233.

Csütörtökön és pénteken december hó 9 és 10-én:

FILMSZENZÁCIÓ

SÁTÁN SZÖVETSÉG

Kalandor-dráma 3 felvonásban.

Remek pátmúsor közte a 13. SZOBA-VENDÉG című 2-felvonásos vígjáték.

Rendes helyárak.
2 előadás fél 7. és 9 órakor.